

ПРОМІЖНА ПІДСУМКОВА РОБОТА

8 клас, I семестр

ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Загальна характеристика роботи

Робота містить **11 завдань** різних типів, об'єднаних наскрізною ситуацією про роботу історичного консультанта на знімальному майданчику серіалу про морські героїчні походи козаків.

Деякі завдання передбачають надання відповіді шляхом вибору однієї або кількох відповідей, інші — роботу з контурною картою, аналіз історичних джерел та створення власних текстів.

Різновиди завдань у роботі

Різновид	№ завдання	Оцінювання
Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1.1, 3, 5, 9.4	Кожне завдання оцінюється за принципом "все або нічого": учень отримує вказану в таблиці кількість балів за правильну відповідь або 0
Завдання з короткою відповіддю	1.2, 4, 7	Оцінюється правильність написання назви / терміна

Завдання з вибором правильних відповідей (множинний вибір)	2.1, 8	За кожну правильну відповідь нараховується частина балів
Завдання з короткою розгорнутою відповіддю	2.2, 6, 9.1, 9.2,	Оцінюється повнота та правильність відповіді за критеріями
Практичне завдання (робота з картою)	9.3	Оцінюється правильність позначення об'єктів на карті
Завдання на формулювання запитань	10	Оцінюється якість та відповідність типу запитань
Завдання з розгорнутою відповіддю	7, 11	Оцінюється зміст, аналіз альтернатив, прийняття рішення та аргументація, обґрунтування та зв'язок з сучасністю

Час виконання роботи

На виконання всіх завдань відведено **45 хв.**

За виконання всіх завдань максимально можна набрати **50 “сірих” балів.**

Бланк оцінювання за групами результатів

Суб-тест	Завдання	Ключ оцінювання	Максимальний бал			Коментар	Бал учня/-иці		
			ГР1	ГР2	ГР3		ГР1	ГР2	ГР3
A	1.1	В (Сагайдачний)	2						
A	1.2	Петро Конашевич-Сагайдачний	1						
A	2.1	1-НІ, 2-ТАК, 3-НІ, 4-НІ		4					
A	2.2	Критерії		3					
A	3	Б	1	1					
A	4	Чайка	1						
A	5	Б, В, Д		3					
A	6	Критерії	2	2	2				
A	7	Критерії	4	4					
A	8	А, В	2						
A	9.1	Критерії		2					
A	9.2	Критерії		2					
A	9.3	Позначено Кафу	1						

A	9.4	A			1				
A	10.1	Критерії		2					
A	10.2	Критерії		2					
A	10.3	Критерії		2					
A	11	Критерії			6				
Разом			14	27	9				

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів (завдання 3, 7).

Після перевірки відповідей учня / учениці набрані ним / нею бали **переводять у шкалу 1 – 12** відповідно до Схем переведення результатів). Для цього кількість набраних учнем / ученицею сирих балів за кожною з груп результатів треба розділити на 3 і округлити за загальноприйнятими правилами округлення.

Нарахування балів за виконання завдань

Завдання 1 (3 бали)

1.1 (2 бали)

Правильна відповідь: Зображення Петра Конашевича-Сагайдачного

Нарахування балів:

- 2 бали — обрано правильне зображення
- 0 балів — обрано будь-яке інше зображення

1.2 (1 бал)

Правильна відповідь: Петро Конашевич-Сагайдачний (або Петро Сагайдачний, або Сагайдачний)

Нарахування балів:

- 1 бал — вказано правильне ім'я (допускаються варіанти написання)
- 0 балів — вказано інше ім'я, або відповідь відсутня

Завдання 2 (7 балів)

2.1 (4 бали)

Правильні відповіді:

№	Твердження	Правильна відповідь
1	Козаки здійснювали МГП взимку, бо море було спокійнішим	НІ
2	Одним із завдань морських походів було звільнення християнських невольників	ТАК
3	Козаки здійснювали походи на кораблях-галерах	НІ
4	Головною зброєю козаків на морі були гармати	НІ

Нарахування балів:

- 1 бал за кожну правильну відповідь
- Максимум 4 бали

Завдання 2.2 (3 бали)

Опис правильної відповіді:

Учень має вказати одне з помилкових тверджень (№1, №3 або №4) і надати пояснення, чому воно неправильне.

Приклади відповідей:

- ☐ Приклад 1 (твердження №1): "Твердження № 1 неправильне, тому що козаки здійснювали морські походи навесні та влітку, коли море було більш спокійним. Узимку Чорне море небезпечне через шторми."
- ☐ Приклад 2 (твердження №3): "Твердження № 3 неправильне, тому що козаки використовували чайки — легкі маневрені човни, а не важкі галери. Чайки дозволяли швидко рухатися та ховатися в очеретах."

Нарахування балів:

Відповідь на завдання оцінюємо в 0, 2 або 3 бали:

- 3 бали — вказано помилкове твердження + наведено повне і чітке пояснення з історично точною інформацією
- 2 бали — вказано помилкове твердження + пояснення неповне або містить незначні неточності
- 0 балів — не вказано помилкове твердження, або пояснення відсутнє / неправильне

Завдання 3 (2 бали)

Правильна відповідь: Зображення козацької чайки

Нарахування балів:

- 2 бали — обрано правильне зображення чайки
- 0 балів — обрано інше зображення

Завдання 4 (1 бал)

Правильна відповідь: Чайка (або човен, чайка-човен)

Нарахування балів:

- 1 бал — вказано правильну назву
- 0 балів — вказано іншу назву, або відповідь відсутня

Завдання 5 (3 бали)

Правильні відповіді: Б, В, Д

- Б міг ховатися в очереті
- В місткість 50-70 козаків
- Д обмашувалася смолою для захисту від води

Нарахування балів:

- 3 бали — обрано всі три правильні відповіді (Б, В, Д) і не обрано жодної неправильної
- 0 балів — будь-який інший варіант

Завдання 6 (6 балів)

Опис правильної відповіді:

Виявити помилку на карті-чернетці (розташування Січі АБО статус Московії) та написати коментар-виправлення.

Критерії оцінювання

ГР	2 бали	1 бал	0 балів
ГР1	Учень / учениця правильно ідентифікував(-ла) помилку, чітко співвідносячи її з місцем на карті (просторова орієнтація, напр., “Січ не там”) та/або історичним часом (хронологія, напр., “Московія в цей час не була васалом”).	Ідентифіковано помилку, але без чіткої при’язки до карти чи часового контексту (напр., “щось не так з Московією”).	Істотну помилку не ідентифіковано.
ГР2	Надано чіткий коментар, який аналізує помилку (чому це неправильно) та пропонує рішення (як виправити). Демонструє аналіз джерела.	Надано коментар, який лише констатує помилку, але не пояснює її суть або не пропонує чіткого виправлення.	Коментар відсутній, нелогічний або не стосується виявленої помилки.

ГР3	Коментар демонструє розуміння важливості історичної точності для національної історії (напр., “Це спотворює історію...”, “Важливо показати правильний статус...”). Це особливо стосується помилки про Московію.	Коментар є суто технічним (напр., “перемалуйте тут”), без вираження розуміння <i>значущості</i> цієї помилки.	Демонструється байдужість до історичної достовірності.
-----	---	---	--

Завдання 7 (8 балів)

Критерії оцінювання

ГР	4 бали	2 бали	0 балів
ГР1	Учень / учениця демонструє глибокий аналіз карти. Аргументація чітко спирається на просторові фактори: аналіз річок, оцінка складності "волоку", розташування ворожих фортець, розуміння масштабу (напр., нереалістичність Маршруту А).	Учень / учениця посилається на карту, але аналіз поверховий (напр., "тут коротше", "тут менше турків") без глибокого просторового обґрунтування.	Аргументація не спирається на карту АБО обрано нереалістичний Маршрут А (повне нерозуміння простору/часу).
ГР2	Обрано реалістичний маршрут (Б або В). Аргументація логічна, структурована, переконлива. Учень / учениця порівнює варіанти, оцінює ризики та переваги (стратегічне мислення) і приймає обґрунтоване рішення.	Обрано реалістичний маршрут (Б або В), але аргументація слабка, неповна, або не містить чіткого порівняння (напр., "Маршрут Б хороший, бо виводить в тил", але без пояснень).	Аргументація відсутня, нелогічна, або обрано нереалістичний маршрут (А).

Завдання 8 (2 бали)

Правильні відповіді: А та В

- А Похід П. Конашевича-Сагайдачного на Москву (1618)
- В Відновлення православної ієрархії в Речі Посполитій (1620)

Нарахування балів:

- 2 бали — обрано обидві правильні відповіді (А та В) і не обрано інших
- 0 балів — будь-який інший варіант

Завдання 9 (7 балів)

9.1 (2 бали)

Опис правильної відповіді:

Учень має вказати, що частина козаків, що володіли турецькою мовою, видавали себе за турецьке військо і відволікали вартових, поки інші перекидали драбини на мури.

Нарахування балів:

- 2 бали — повна та точна відповідь про використання знання турецької мови та відволікання уваги
- 1 бал — неповна відповідь, або згадано лише один аспект хитрощів
- 0 балів — відповідь неправильна або відсутня

9.2 (2 бали)

Опис правильної відповіді:

Учень має вказати, що козаки викидали золото, щоб звільнити місце на чайках для визволених християнських бранців / полонених.

Нарахування балів:

- 2 бали — чітка відповідь про необхідність місця для бранців
- 1 бал — відповідь неповна або неточна
- 0 балів — відповідь неправильна або відсутня

9.3 (1 бал)

Опис правильної відповіді:

Учень має позначити місто Кафа (сучасна Феодосія) на контурній карті

Нарахування балів:

- 1 бал — Кафа позначена правильно на Кримському узбережжі
- 0 балів — позначення відсутнє або неправильне

Завдання 10 (6 балів)

10.1. Запитання про ФАКТИ (2 бали)

Опис правильної відповіді:

Учень має сформулювати запитання, спрямоване на конкретний факт із тексту джерела Боплана (що? скільки? коли? де?)

Приклади правильних запитань:

- Скільки човнів готували козаки для походу?
- Скільки козаків сідало в один човен?
- Яку зброю мали козаки?
- Коли козаки вирушали в походи?

Нарахування балів:

- 2 бали — запитання чітко спрямоване на конкретний факт із тексту
- 1 бал — запитання не зовсім точне або занадто загальне
- 0 балів — запитання не стосується фактів або відсутнє

10.2. Запитання про ПРИЧИНИ (2 бали)

Опис правильної відповіді:

Учень має сформулювати запитання про причини / мотиви (чому? з якої причини?)

Приклади правильних запитань:

- Чому козаки виходили в море темної ночі?
- Чому козаки обирали осінню пору для походів?
- Чому татари завжди опинялися перед несподіванкою?
- Які були причини великих втрат козаків у боях?

Нарахування балів:

- 2 бали — запитання чітко про причини / мотиви
- 1 бал — запитання частково про причини
- 0 балів — запитання не про причини або відсутнє

10.3. Запитання про НАСЛІДКИ (2 бали)

Опис правильної відповіді:

Учень має сформулювати запитання про наслідки / результати (які наслідки? що це дало?)

Приклади правильних запитань:

- Які були наслідки цих сутичок для козаків?
- Що давала козакам тактика безперервного вогню?
- Як впливали такі великі втрати на козацтво?
- Які наслідки мало переховування в очереті для успіху походів?

Нарахування балів:

- 2 бали — запитання чітко про наслідки / результати
- 1 бал — запитання частково про наслідки
- 0 балів — запитання не про наслідки або відсутнє

Завдання 11 (6 балів)**Опис правильної відповіді:**

Учень має написати 2-3 речення про зв'язок між козаками і сучасною Україною, що містять:

- Чіткий зв'язок між козацькими цінностями та сучасністю
- Згадку конкретних цінностей (свобода, демократія, боротьба за незалежність)
- Емоційну складову, придатну для промо

Приклад відповіді на 6 балів:

"Козаки 400 років тому боролися за свободу так само, як українці сьогодні. Їхня відвага, демократія та любов до землі живуть у кожному, хто захищає Україну. Дух Сагайдачного — в кожному українському воїні".

Нарахування балів:

Відповідь на завдання оцінюємо в 0, 3 або 6 балів:

- 6 балів — відповідь містить чіткий зв'язок із сучасністю + конкретні цінності + емоційну складову + 2-3 змістовних речення
- 3 бали — є зв'язок із сучасністю, але недостатньо конкретики або емоційності, або занадто коротка відповідь
- 0 балів — відповідь відсутня або не містить зв'язку з темою